

Article Info	RESEARCH ARTICLE	ARAŞTIRMA MAKALESİ
Title of Article	The Effect of Campus Design on the Quality of Student's Campus Life: The Case of Gebze Technical University Çayırova Campus Master Plan	
Corresponding Author	Tayfun Salıhoğlu Gebze Teknik Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, tsalihoglu@gtu.edu.tr	
Received Date	05.04.2021	
Accepted Date	11.10.2021	
DOI Number	https://doi.org/10.35674/kent.909791	
Author / Authors	Tayfun SALİHOĞLU ORCID: 0000-0002-9959-6961 Güliz SALİHOĞLU ORCID: 0000-0003-0505-4350 Pınar ÖZYILMAZ KÜÇÜKYAĞCI ORCID: 0000-0002-7045-7722 Murat YILDIZ ORCID: 0000-0003-3660-1150	
How to Cite	Salıhoğlu, T. et al (2021). The Effect of Campus Design on the Quality of Student's Campus Life: The Case of Gebze Technical University Çayırova Campus Master Plan Kent Akademisi, Volume, 14, Issue 4, Pages, 975-994	

Kampüs Tasarımının Öğrencilerin Kampüs Yaşamının Kalitesine Etkisi: Gebze Teknik Üniversitesi Çayırova Kampüsü Master Planı Örneği

Tayfun SALİHOĞLU¹
Güliz SALİHOĞLU²
Pınar ÖZYILMAZ KÜÇÜKYAĞCI³
Murat YILDIZ⁴

ABSTRACT:

Universities are the source of the qualified workforce and intellectual society of countries and cities. Another component that is as important as the knowledge and skill-enhancing educational activities offered at universities is the ability of students to have quality time in the university space and collect positive memories. This issue, which is embodied as satisfaction with the quality of university life, is regarded as a design and planning problem as well as a management problem. Many newly established and developing universities are tried to be increased with campus design practices and administrative interventions. While Gebze Technical University (GTU), taking the top places in the assessments made by academic criteria, "Campus Master Plan" has designed in 2015, considering the importance of the quality of campus life as a part of the academic success. For this purpose, spaces for social interaction and leisure time, which were expressed in various ways, were proposed, pedestrian-oriented relations between these places were strengthened, the natural character of the campus was preserved and developed with the campus design prepared in the same year. The purpose of this study is to evaluate the effectiveness of the campus master plan by measuring the satisfaction levels of the students with the campus design and campus life after the GTU Çayırova Campus Master Plan, which was approved 20.03.2015. In this context, face-to-face interviews were conducted with students selected by random sampling method among undergraduate and graduate study level at the GTU Campus, and a total of 327 questionnaires were obtained. According to the results, it has been revealed that students are generally satisfied with campus life. However there are still issues that need to be improved regarding the adequacy, design, and content of social interaction areas.

Keywords: Campus Design, Quality of Campus Life, Quality of Life Satisfaction, Gebze Technical University

¹ Assoc. Prof., Gebze Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (tsalihoglu@gtu.edu.tr)

² Assistant. Prof., Gebze Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (gozturk@gtu.edu.tr)

³ Assistant. Prof., Gebze Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (pozylmaz@gtu.edu.tr)

⁴ Assistant. Prof., Gebze Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü (murat.y@gtu.edu.tr)

ÖZ:

Üniversiteler, ülkelerin ve kentlerin nitelikli işgücünün ve entelektüel toplumun kaynağıdır. Üniversitelerde sunulan bilgi ve beceri geliştirici eğitim-öğretim faaliyetleri kadar önemli olan bir başka bileşen, öğrencilerin üniversite mekânında kaliteli zaman geçirmesi ve olumlu anılar biriktirebilmesidir. Üniversite yaşantısının kalitesinden memnuniyet olarak somutlaşan bu konu, bir yönetim problemi olduğu kadar, bir tasarım ve planlama problemi olarak da kabul edilmektedir. Köklü üniversitelerin birçoğunda yıllar içerisinde biriken deneyimler ile bir anlamda kendiliğinden oluşan kampüs yaşam kalitesi düzeyi, yeni kurulan ve gelişmekte olan birçok üniversitede kampüs tasarımı ve yönetsel müdahaleler ile yükseltilmeye çalışılmaktadır. Türkiye'nin genç sayılabilecek üniversitelerinden biri olan Gebze Teknik Üniversitesi (GTÜ), akademik ölçütlere göre yapılan değerlendirmelerde üst sıralarda yer alsa da akademik yaşantının bir parçası olan kampüs yaşamının önemini de göz önüne alarak, 2015 yılında "GTÜ Kampüs Master Planı" tasarımı hazırlıklarına başlamış ve kampüs yaşam kalitesinin artırılmasını amaçlamıştır. Bu amaçla, aynı yıl içinde hazırlanan kampüs tasarımı ile kampüste eksik olduğu çeşitli şekillerde ifade edilen sosyal etkileşim ve boş vakit değerlendirme mekânları önerilmiş, bu mekanlar arasındaki yaya odaklı ilişkiler güçlendirilmiş, kampüsün doğal karakteri korunmuş ve geliştirilmiştir. Aradan geçen süreçte kampüs master planına uygun şekilde kampüs içinde çok sayıda uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmanın amacı, 20.03.2015 tarihinde onaylanan GTÜ Çayırova Kampüsü Master Planı'nın yürürlüğe girmesi sonrasında kullanıcıların kampüs tasarımından ve kampüs yaşantısından memnuniyet düzeylerinin ölçülerek kampüs master planının etkinliğinin değerlendirilmesidir. Bu kapsamda, GTÜ kampüsünde lisans ve yüksek lisans eğitimi görmekte olan öğrenciler arasından rassal örneklem yöntemiyle seçilen öğrencilerle yüzyüze görüşülmüş ve toplam 327 anket elde edilmiştir. Çalışma sonucuna göre; ilerleyen bu süreç içerisinde öğrencilerin kampüsten genel olarak memnun olduğu, ancak sosyal etkileşim alanlarının yeterliliği, tasarımı ve içeriği konusunda halen geliştirilmesi gereken konular olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kampüs/Yerleşke Tasarımı, Kampüs Yaşam Kalitesi, Yaşam Kalitesi Memnuniyeti, Gebze Teknik Üniversitesi

“Kampüs Tasarımının Öğrencilerin Kampüs Yaşamının Kalitesine Etkisi: Gebze Teknik Üniversitesi Çayırova Kampüsü Master Planı Örneği”

GİRİŞ:

Üniversiteler; eğitim, araştırma ve geliştirme odaklı kurumların temel işlevleri ile, bu işlevlerini yerine getirebilmelerine yardımcı olan tüm fonksiyonları içeren ve mekânsal olarak birbiri ile ilişkilendiren alanlardır. Bu anlamda kampüslerin geçmişi, Orta Çağ'daki Avrupa kentlerinde yer alan üniversitelere kadar uzanmaktadır. Ortaya çıktığı dönemden itibaren özellikle yüksek eğitim kurumlarının içinde bulunduğu mekânla ilişkisi, birçok çağdaş fiziksel ortamın da oluşmasına neden olmuş ve mekân tasarımında öncü roller üstlenmiştir. Bu bağlamdan öte, üniversite eğitiminin, mekân tanımından bağımsız düşünülemediği savulmakta, yapı ve doğal çevrenin üniversitenin ruhunu oluşturan önemli bir etken olduğu belirtilmektedir (Coulson ve diğ., 2017). Bununla birlikte, kampüs gelişimi dışında, üniversitelerin işlevlerinin mekânsal örgütlenme biçimlerinden bir diğerini de kent içi üniversite yapıları oluşturmaktadır. Bu yapıda olan üniversitelerin kentle yüksek etkileşimde olmaları nedeniyle mekânsal yapılarının da farklı olduğunu vurgulamak gerekir (Erçevik ve Önal, 2011). Bu bağlamda bu çalışma, mekânsal olarak kampüs(yerleşke) biçiminde örgütlenen üniversitelerdeki tasarım ölçütlerine ve öğrenci yaşantısının kalitesine odaklanmaktadır.

Üniversite kampüsleri ve çevresi, genellikle eğitim-öğretim alanları ve idari alanlar ile; dinlenme, eğlenme, spor ve rekreasyon alanlarının kesişiminden oluşmaktadır. Tüm bu ortamlar, kullanıcının günlük deneyimlerini teşvik eden, etkinleştiren veya kısıtlayan çevresel faktörleri oluşturarak genel yaşam kalitesini etkilemektedir (Gulwadi ve diğ., 2019). Hajrasouliha (2017), kampüslerin sahip olduğu niteliklerin öğrencilerin memnuniyeti kadar akademik performansını da etkilediğini belirtmektedir. Bu nedenle kampüs tasarımı; mekân ve algı konusunda yapılan araştırmaların ilgi alanına girmekte ve farklı disiplinlerden çalışmaların, öğrencilerin kampüs deneyimleri ile yaşam kalitesini değerlendiren konulara odaklandığı görülmektedir. Pezeshkpoor (2020) ise kampüslerin evrimi ile artık

kampüs planlamasının çok daha önemli hale geldiğini, çünkü kurumsal kimlik ve markanın belirlenmesi ve güçlendirilmesinde kampüs tasarımlarının katkı sağladığını vurgulamaktadır. Buna bağlı olarak da yazar, artan öğrenci ihtiyacına yanıt olarak, üniversite yönetimlerinin kampüslerini geliştirmek ve öğrenci memnuniyetlerini arttırmak için birbirleriyle rekabet ettiklerini belirtmektedir.

Bu kapsamda çalışma; “Gebze Teknik Üniversitesi Çayırova Kampüsü Master Planı”nın yürürlüğe girmesinden sonra, kampüsün ana kullanıcıları olarak öğrencilerin, kampüs tasarımından ve kampüs yaşantısından memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve master planının etkinliğinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Rassal örneklem yöntemi ile seçilen öğrencilerden toplam 327 anket elde edilmiş ve kampüs tasarımına yönelik öğrenci algısı ve memnuniyeti ölçülmüştür. Yanıtlar SPSS programına aktarılmış, açıklayıcı istatistikler üretilmiştir.

1. Teorik Çerçeve

1.1. Kampüs Tasarımının Önemi

Vermiş oldukları eğitimin yanında, günümüz üniversitelerinin başarı ölçütleri arasında öğrencilere ve çalışanlara sunduğu yaşam kalitesi, önemli bir yer tutmaktadır. Kentsel mekânın önemli bileşenlerinden biri olan üniversite kampüslerinin belirli tasarım ilkeleri çerçevesinde planlanması ve kampüslerdeki mekânsal kaliteyi yükseltilmesi gibi konular kentsel tasarım konuları kapsamında değerlendirilmektedir.

Genel nitelikleri ve planlama ilkelerine bakıldığında üniversite kampüsleri, karmaşık planlama ve tasarım problemlerinden biridir. Kampüsün geleceği, ekonomik koşullar, yatırım imkanları göz önünde bulundurulurken, tasarım sürecinde oluşturulacak sistemin “Yaşayan Bir Çevre” yaratması önemsenmektedir. Coulson ve diğ. (2017) de, bilim üretimi ile gençlik ve dinamikliğin bir araya gelmesi nedeniyle, kampüslerin planlanmasında gelenek ve yeniliğin eş zamanlı var olabileceği fiziksel ortamın yaratılmasının öneminden bahsetmektedir. Hajrasouliha (2017), özellikle Amerikan kentlerindeki kampüslerden verdiği örneklerle, son yıllarda çoğu üniversitenin, daha fazla öğrenci çekmek, mevcut öğrencilerin yaşam kalitesini artırmak, öğrenme ve araştırma ortamını teşvik etmek, sürdürülebilir bir ortam yaratmak gibi kurumsal hedeflerine ulaşmak için kampüs master planları fikrini yeniden benimsediğini vurgulamaktadır.

Matloob ve diğ. (2014)’nin aktarımına göre, kampüs planlamasında ele alınması gereken üç ana konu erişilebilirlik, güvenlik ve katılımdır. Kullanılabilirlik ve fayda, estetik cazibe, iç ve dış mekânlar arasındaki akıcılık, faaliyetlerin gerçekleştirilmesi için uygunluk, güvenlik, dış mekânların her kullanıcı için kullanım çeşitliliği ve rahatlık gibi diğer etkenler ise mekânsal kalite ilkeleri olarak tanımlanmıştır (Matloob ve diğ., 2014). Bir kampüsün fiziksel planlaması için bir dizi göstere belirlenmiş ve bu göstergelerin de kampüs oluşturma üzerindeki etkisi belirtilmiştir. Bu göstergeler, yapıların yerleşimi, erişilebilirlik, dolaşım, mimari tasarımı, peyzaj ve çevre, ulaşım ve hareket ile güvenlik ve aydınlatma gibi fiziksel kampüs karakterinin birçok özelliğini içermektedir (Chang ve diğ., 2019).

Kampüs tasarımında, sistematik yaklaşımların yorumlanabilmesi için yönlendirici kavramlar ortaya konulması şarttır (Erkman, 1990). Kampüslerin planlama ve tasarımının içermesi gereken bileşenler aşağıdaki gibi gruplanabilir;

- Makro Ölçekteki Etkenler: Arsa koşulları ve kampüsün arsa ve yakın çevresi ile ilişkisi; doğal etkenler; altyapı, nüfus ve kampüs büyüklüğü,
- Kampüsteki İşlevler: Çalışma-egitim; barınma, rekreasyon; ulaşım ve sirkülasyon sistemi,
- Tasarım Ölçeğindeki Etkenler: Kampüs dokusu ve mimarisi; yapı estetiği; kentsel tasarım öğeleri,
- Kavramsal Etkenler: Esneklik; algılanabilirlik; erişilebilirlik-ulaşılabilirlik; büyüme ve değişme; kimlik; aidiyet; güvenlik.

Kampüs tasarımı, üniversitenin bulunduğu kent ve bölgenin toplumsal ve kültürel gereksinmelerine cevap verebilecek niteliklere sahip olmalıdır. Bu bağlamda kampüs tasarımının; kent ile bütünleşen, (var ise) kentin tarihsel dokusunu yansıtan, topografya, bitki örtüsü ve iklim gibi doğal koşullarla uyumlu, ulaşılabilir, kentsel gelişmeye uygun ve kente prestij katan özellikler içermesi beklenmektedir (Gürün ve Çınar, 2006). Dinamik bir yapıya sahip üniversitelerin, kuruldukları andan itibaren geçen süre içerisinde gelişme ve büyümelere açık olarak tasarlanması, sınırsız ve geliş güzel büyümenin önüne geçmek açısından oldukça önem taşımaktadır (Ertekin ve Çorbacı,2010).

Üniversite mekânı denildiğinde, öncelikle akla öğrenciler ve eğitim yapıları gelmekte ise de kampüsler aynı zamanda akademik ve idari personelin de çalışma mekânıdır. Bu bağlamda eğitim ve çalışma işlevi kampüslerde bir arada tasarlanır. Bu işlevin içerisinde; akademik mekânlar, çalışma ofisleri, derslikler, atölyeler, amfiler, laboratuvarlar,

araştırma alanları ve kütüphaneler sayılabilmektedir (Crowe, 1979). Kärnä ve Julin (2015) çalışmalarında hem öğrencilerin hem de çalışanların genel memnuniyet düzeyinde, araştırma ve öğretim alanlarıyla ilgili faktörlerin en büyük etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, kampüs içinde ihtiyaç duyulan konaklama ve barınma alanlarından yoksun bir kampüsün, tüm işlevlerini yerine getirdiğini söylemekte oldukça güçtür. Barınma işlevi temelde yurtlar, misafir evleri ve lojmanlar olarak alt gruplara ayrılmaktadır. Barınma işlevleri sayesinde, kampüsler öğrencilerin kendilerini güvende hissettiği, uygun ders çalışma ortamına sahip oldukları ve yaşantının kesintisiz bir şekilde devam ettiği bir mekâna hatta temel bir yaşam alanına dönüşmektedir.

Başarılı bir kampüsün eğitim işlevi dışındaki amaçlarından biri de insanları entelektüel ve sosyal alışveriş potansiyeli yaratan bir ortamda bir araya getirmektir. Kampüsün fiziksel karakteri ve kalitesi hem binaları hem de açık alanları ile tanımlanırken, kampüsteki çeşitli ortak alanların birbirleriyle ilişkisinin kurulmasında en büyük potansiyele sahip alanlar açık alanlar ve rekreasyon alanlarıdır. Sokaklar, yürüyüş yolları, yeşil alanlar, avlular ve bahçelerden oluşan açık alanlar, kampüsün çeşitli unsurlarını uyumlu bir şekilde bir araya getirme potansiyeline sahiptir (Pezeshkpoor, 2020). Kampüsün rekreasyon alanlarını; spor salonu, yüzme havuzu, tenis kortları, futbol ve basketbol sahaları gibi spor alanları, açık ve yeşil alanlar, dinlenme mekanlarının yanı sıra öğrencilerin boş vakitlerini sosyal iletişim kurarak değerlendirdikleri kantin, kafeterya, restoran, kültür merkezi ve öğrenci merkezi gibi kullanımları içermektedir (Kangal, 2009).

Rekreasyon faaliyetlerinin varlığı, öğrencilerde katılım ve aidiyet duygusu oluşturarak, öğrencinin çevredeki diğer insanlarla ve üniversite topluluğuyla iletişim kurmasına olanak sağlamaktadır (Lau ve Yang, 2009). Son yıllardaki araştırmalara göre öğrencilerin ders dışı faaliyetlere dâhil olmaları buldukları üniversitede kalma isteklerini etkilemektedir (Clemes ve diğ., 2008). Öğrenciler kampüsteki rekreasyon alanları vasıtasıyla sosyal etkinliklere katılarak ve etkinlik düzenleyerek, insan ve çevre ile doğru ilişkiler kurabilmeyi öğrenirler aynı zamanda toplumsal ilişkilere hazır bir hale gelirler (Ertekin ve Çorbacı, 2010). Ayrıca, bir kampüste yer alan açık yeşil alanlar, bir öğrencinin kampüsünü bütünsel olarak değerlendirmesini sağlayan önemli noktalar (Kuh, 2009). Li ve diğ. (2019), bitki konfigürasyonunun, mevsimsel renk zenginliğinin ve farklı alanlardaki eğitim-öğretim ve sosyal alanların bir bütün olarak, kampüs yeşil alan algısı üzerinde etkili olabildiğini savunmaktadır. Yazarlar ayrıca, günümüz koşullarındaki çeşitli beklentiler dahilinde, öğrencilerin farklı ihtiyaçlarına göre yeşil alan sistemlerinin organize edilmesini de önermektedir. Abu-Ghazze (1999) de, üniversite binaları arasındaki açık alanların öğrencilerin günlük davranışlarında odak noktası olduğunu ortaya koymuş, dış mekân tasarımcılarının da çevresel davranış ve çevresel algı alanındaki güncel araştırmaları kapsamında birçok tasarım ilkesinin bu alanlardaki güncel bilgiler açısından formüle edilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

Kampüste yer alan tüm işlevler arasındaki ilişkiler, iyi kurgulanmış bir ulaşım sistemi ile sağlanmalıdır. İlişkilerin ulaşımın çeşitli unsurları ile iyi bir şekilde kurgulanmadığı kampüsler, farklı işlevlerin kendi içerisinde çalıştığı birbirinden izole parçalardan oluşan mekânlara dönüşmektedir. Üniversitelere ait akademik ve sosyal birimler arasındaki bağlantı noksanlığı, öğrenciler için büyük önem taşıyan bu ortamı süresiz hale getirmektedir. Üniversite kampüsündeki mekânlar arasında ortaya çıkan kopukluklar; farklı fakülteler arası interdisipliner eğitim programları geliştirilmesini engellemekte ve seminer odaları, laboratuvarlar, konferans salonları gibi ortak kullanım alanlarının genele hitap etmemesine neden olmaktadır (Ertekin ve Çorbacı, 2010).

Bu bağlamda kampüs içerisindeki çeşitli işlevlerin birbirlerine fiziki ve algısal olarak erişilebilir mesafede tasarlanması kritik önem taşımaktadır. Yayıgın ve dağınık bir biçimde tasarlanmış kampüsler, alanlar arasındaki mesafeyi ve araçlara olan bağımlılığı artırmakta olduğundan hem mekânlar hem de kullanıcıların izolasyonunu arttırmaktadır (Matloob ve diğ., 2014). Kärnä ve Julin (2015)'de, üniversite öğrencilerinin ve personelinin memnuniyetini araştıran çalışmalarında öğrenci memnuniyetinin, kamusal alanların ve kampüs erişilebilirliğinin hayati rol oynadığını ve rahat öğrenme ortamı ile ilgili faktörlerden oluştuğunu belirtmektedir. Diğer bir çalışmada ise, Abd-Razak ve diğ. (2011), erişilebilirliğin önemini yaya öncelikli tasarımın kampüs planlama sürecinde önceliğe sahip olması gerektiğini söyleyerek vurgulamaktadır. Castaldi (1994)'de, yaya yürüyüş yollarının kampüsteki ana alanlarla irtibat görevi gördüğü için kampüsün omurgası olarak düşünülmesi gerektiğini, güvenlik ve konfor algısını arttırmak için, araç dolaşımından ayrı olarak tasarlanmasını önermektedir. Benzer şekilde De Almeida (2018), üniversitede kullanıcıların güvenliği göz önüne alınarak erişimin sağlanması ve mevcut engellerin ortadan kaldırılması amacıyla projelere müdahaleler gerçekleştirilebileceğini belirtmektedir. Bu bakımdan, yürüyüş yollarının kademeli bir yapıya sahip olması yön bulmayı kolaylaştırıcı peyzaj unsurlarıyla desteklenmesi hareket kolaylığı sağlamanın yanında, yürüme eyleminin keyifli bir hale gelmesi açısından da önemsenmektedir (Bahari ve Said, 2008).

Somut bir şekilde tariflenebilen bu özelliklerin yanında, kampüsteki çalışma, barınma, öğrenme ve boş vakit değerlendirme deneyiminin kalitesini belirleyen unsurların birçoğu aslında soyut kavramlarla tanımlanmaktadır. Kimlik, estetik, ahenk ve güvenlik bu kapsamda en çok değerlendirilen kavramları oluşturmaktadır. Bununla birlikte, mekan estetiğinde fiziksel planlama ve tasarım boyutunda temel kabullerin olması gerekmektedir. Bu kabuller arasında geleneksel doku ile uyum sağlayan doluluk boşluk oranı, yeni bina cephelerinde ve kampüs donatılarında kullanılacak olan malzemelerin renk, doku, form gibi özellikleri sıralanabilmektedir. Kampüs planlama ve tasarımı, öğrenciyi fiziksel boyutta etkilerken, mekânsal estetik ise ruhsal boyutta etkili olmaktadır (Van Marle, 2018). Erdoğan (2006)'ya göre, tasarımda özellikle "pozitif mekân" olgusu önemlidir. İyi kurgulanmış, bütün olarak tasarlanmış pozitif mekânlar doğru mekân tariflerinin de göstergesi olmaktadır. Kampüs ve çevresinin diğer kentsel mekânlar gibi belirli bir düzeyde güvenlik ve çevre üzerinde kontrol duygusunu kolaylaştırması beklenmektedir. Lau ve Yang (2009), bunu sağlamada en uygun yöntemin net ve kolay anlaşılır bir tasarım oluşturmak olduğunu belirtmektedir. Ek olarak, binaların yerleşimi uygun olmalı, yaya ve taşıt yollarında güvenliği sağlayacak şekilde optimum aydınlatmaya da mutlaka yer verilmelidir (Çelik ve Akyol, 2015).

Yapıların yanında; kampüs tasarımına kimlik katan öğelerin başında peyzaj öğeleri ve kent mobilyaları gelmektedir. Yapı ve dış mekânı arasında dengeli ve ahenkli bir ilişkinin varlığı, kampüsün bütün olarak kullanımını arttıran önemli bir unsurdur. Ayrıca, kampüslerde yer alan mobilyaların yeterliliği ve kamusal alan tasarımına entegre edilmesi, yerleşke içinde bir kimlik yarattığı gibi, çevresinde de bir mekân algısı oluşturabilmektedir. Bu nedenle Main ve Hannah (2010), görsel düzen oluşturmak ve mekân tanımını sağlamak için mobilyaların çok etkin ve işlevsel olarak kullanılabilmesinden ve yönlendirme sağlayabileceğinden bahsetmektedir. Bu amaçla, yönlendirme levhaları, bitki zonları, aydınlatmalar ve heykeller gibi elemanlar kullanılarak, binaların kullanılma amaçlarının içlerine girmeden tanımlanmış olması önemsenmektedir. Çalışma alanı içerisinde saptanan ihtiyaçlara cevap verebilecek nitelikte oturma bankları, pergolalar, döşeme kaplamaları, aydınlatma birimleri, ve su öğeleri gibi donatılara yer verilmesi gerekmektedir (Ertekin ve Çorbacı, 2010). Ayrıca, önerilen mobilyalar, öğrencilere farklı seçenekler sunmalı, seçme özgürlüğü tanımalı ve tasarımından çok öncelikle işlevsel olmalıdır (Pezeshkpoor, 2020). Bu düzenlemeler yapılırken her türlü fiziksel koşul gözden geçirilerek genç, yetişkin, yaşlı, engelli gibi farklı ihtiyaçlara yönelik olarak eşitlikçi bir şekilde düzenlenmelidir. İyi bir kampüs tasarımında önem verilmesi beklenen bu konuları içeren tasarımların kampüsteki yaşam deneyiminin kalitesine olumlu katkılar sağlayacağı öngörülmektedir. Kampüs yaşantısının kalitesi ise, kullanıcıların deneyimlerine ilişkin algıları ile somutlaşan yaşam kalitesi araştırmalarının bir alt bileşenidir.

1.2. Kampüs Yaşantısının Kalitesi ve Kampüs Yaşantısından Memnuniyet

Yapıları itibariyle küçük ölçekli bir kent özelliği taşıması beklenen üniversite kampüsleri, birçok işlevin bir arada bulunduğu yaşam alanlarıdır. Belirli bir nüfusun ve yoğunluğun ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla barınma, çalışma, rekreasyon, sosyal-kültürel olanaklar ve ulaşım gibi işlevlere sahiptir. Nasıl ki; kentsel yaşamın sorunsuz ve kentte yaşayanların mutlu olmaları açısından kentsel yaşam kalitesi bir ön koşul ise, mekânsal kalite standartlarına ulaşmak da kampüs kullanıcılarının refahı, memnuniyeti, sağlığı ve başarısı için bir gerekliliktir. Yaşanabilirliği yüksek kampüs mekânlarının tasarlanması, bireysel anlamda "sağlık, mutluluk ve refahı" ifade ederken, mekânsal anlamda "iyi bir yer" algısını kuvvetlendirmektedir.

Üniversite kampüsleri, öğrencilerin, öğretim görevlilerinin ve personelin ofislerine gitmek, bir toplantıya katılmak ve hatta yeme-içme ihtiyacı için vakit geçirdiği, hatta birçok şehirde, kentlilerin de kullanabildiği popüler kamusal alanlar arasında yer almaktadır (Pezeshkpoor, 2020). Hendershott ve diğ. (1992) de, eğitim dışındaki etkenlerin öğrenci yaşamına katkıda bulunduğunu ve öğrenci memnuniyetinin diğer birçok çevresel etkenle ilişkili olarak değerlendirilmesi gerektiğini savunmuştur. En temel anlamda kampüs alanlarındaki kalite; fiziksel, sosyal ve ekonomik çevre ile ulaşım ve iletişimin kalitesine bağlıdır. Bu koşullara bağlı olarak üniversite kampüslerindeki yaşam kalitesi algısı; üniversitenin öğrencilere ve çalışanlarına sunduğu akademik, sosyal imkanlar ve hizmetlerden memnuniyet açısından değerlendirilerek kavramsallaştırılmaktadır.

Öğrencilerin yaşam kalitesi; öğrencilerin genel yaşam tatminini, yani öğrencilerin aile hayatı, sosyal yaşamı, boş zamanları, finansal yaşamı, üniversite hayatı gibi yaşam alanlarından memnuniyet ve mutluluk durumlarını ifade etmekte iken (Lee, 2008), üniversite yaşam kalitesi, öğrencilerin algıladıkları kampüs yaşantısından tatmin veya üniversite deneyimlerine ilişkin genel refah olarak tanımlanmaktadır (Maidinsah ve diğ., 2016). Sirgy ve diğ. (2010) üniversite yaşam kalitesini, bireylerin üniversite hayatlarının genel kalitesini bir bütün olarak yargılama derecesi olarak ifade etmiştir.

Dünyadaki üniversite öğrencilerinin büyük bir çoğunluğu mutluluk ve yaşamdan duyulan tatmini önemli bir ölçü olarak görmektedir (Diener ve diğ. 1999). Bir üniversitedeki öğrencilerin yaşam kalitesi, üniversitenin ihtiyaçlarına cevap verdiğini algıladıklarında, gereksinimlerinin üniversitenin hedefleriyle aynı olduğuna inandıklarında artmaktadır (Haron ve diğ., 2015).

Sirgy ve diğ. (2007) üniversite öğrencilerinin, öğrenim gördükleri kampüsün yaşam kalitesinden memnuniyetini inceledikleri çalışmalarında; akademik ve sosyal açılarından kampüslerde sunulan hizmet ve imkanlardan memnuniyetin yaşam kalitesini etkilediklerini açıklayan bir model geliştirmişlerdir. Bu modele göre üniversite yaşam kalitesi ile ilgili değerlendirmeler aşağıdaki başlıklar içerir;

- Akademik Özellikleri Bakımından Kampüsten Memnuniyet: Fakültenin Memnuniyet, Öğretim Yönteminden Memnuniyet, Sınıf Ortamından Memnuniyet, Öğrencinin çalışma yükünden memnuniyeti, Akademik İtibardan Memnuniyet, Akademik Çeşitlilikten Memnuniyet,
- Sosyal Özellikleri Bakımından Kampüsten Memnuniyet: Yurtlar ve Lojmanlardan Memnuniyet, Uluslararası Eğitim Hizmetlerinden Memnuniyet, Dini Tesislerden Memnuniyet, Öğrenci Kulüpleri ve Şenliklerin Memnuniyet, Sportif Faaliyetlerden Memnuniyet, Rekreatif Faaliyetlerden Memnuniyet,
- Üniversitelerdeki Temel Hizmetlerden Memnuniyet: Kütüphane Hizmetlerinden Memnuniyet, Ulaşım ve Otopark Hizmetlerinden Memnuniyet, Sağlık Hizmetlerinden Memnuniyet, Kitapçılar ve Kırtasiyelerden Memnuniyet, İletişim Altyapısından Memnuniyet,

Bu çalışmada Sirgy ve diğ. (2007), sosyal imkânlardan ve temel hizmetlerden duyulan memnuniyetin, üniversite yaşamının hem akademik hem de sosyal yönlerinden memnuniyeti etkilediğini ortaya çıkarmışlardır.

Yu ve Lee (2008) Kore'deki öğrencilerin kampüs yaşam kalitesinden memnuniyetlerini inceledikleri çalışmalarında; üniversitedeki işlevler ile eğitim ve yönetim hizmetlerinin üniversitelerin kalitesini etkilediklerini belirtmişlerdir. Bu alanlardaki kalitenin, üniversitelere bir kimlik kattığı, bu kimliğin kulaktan kulağa yayılarak bir kampüsün genel yaşam kalitesi ile ilgili bir algı oluşturduğuna dair bir model geliştirmiş ve genel yaşam kalitesi algısında, kampüs yaşam kalitesinin önemli bir etkisi bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Douglas ve diğ. (2015), öğrencilerin üniversiteyi kaliteli olarak tanımlamasındaki belirleyiciler arasında "erişim" ve "kullanılabilirlik" faktörlerinin öne çıktığını belirtirken, Wiers-Jenssen ve diğ. (2002) ise "sosyal ortam", "fiziksel altyapının estetik yönleri" ve "yönetim kalitesinin" hepsinin öğrenci deneyimine katkıda bulunduğu sonucuna ulaşmıştır.

Arslan ve Akkaş'ın (2014) çalışmasında Düzce Üniversitesi'nin akademik programının, sosyal hayatının, imkân ve hizmetlerinin öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkisini Türkiye ve diğer ülkelerden benzer çalışmalarla değerlendirmektedir. Çalışmanın sonucunda üniversitenin genel yaşam kalitesi üzerinde, öğrencilerin kampüs olanaklarından duyduğu memnuniyetin en güçlü etkiye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca, üniversite yaşam kalitesini en fazla sosyal yönden memnuniyeti etkilerken daha sonra da akademik memnuniyet etkilemektedir. Öğrencilerin üniversite hizmetlerinden ve tesislerinden memnuniyeti ise ortalama düzeyde bir etkiye sahiptir. Seitz ve diğ. (2013) yaptığı çalışmada ise, ABD üniversitelerindeki lisans öğrencilerinin, etrafında az sayıda yapı bulunan ve yoğunlukla doğal alanlara sahip kampüsleri tercih ettiklerini tespit etmişlerdir. Türkiye örneğini ele alan bir diğer çalışmada Aldemir ve Gülcan (2004) ise, Dokuz Eylül Üniversitesi İşletme Fakültesi'nin 2., 3. ve son sınıf öğrencilerine odaklanmakta olup öğrenci kulüplerinin varlığı, sağlık hizmetleri, konaklama hizmetleri, ulaşım, spor ve kültürel faaliyetlerden sadece sağlık hizmetlerinin memnuniyet ile ilişkili olduğunu vurgulamaktadır.

2. Yöntem ve Çalışma Alanı

Çalışma, 20.03.2015 tarihinde onaylanan GTÜ Kampüsü Master Planı'nın yürürlüğe girmesi sonrasında kullanıcıların kampüs tasarımı ve kampüs yaşantısından memnuniyet düzeylerinin belirlenmesi ve kampüs master planının etkinliğinin değerlendirilmesini amaçlamaktadır.

Bu kapsamda, öğrenci algısı ve memnuniyetine yönelik anket çalışmasında, GTÜ kampüsünde 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde lisans ve yüksek lisans eğitimi görmekte olan 7071 öğrenci arasından %95 güven düzeyi ve %5 hata payı ile toplam 364 öğrenci ile yüz yüze görüşme yapılması planlanmıştır. Rassal örneklem yöntemi ile oluşturulan veri seti içeriğinden; eksik bilgi içeren, tekrarlayan ve güvenilir olmayan gözlemler çıkarıldıktan sonra 327 anket sonucuyla bulgulara ulaşılmıştır. 1-10 Nisan 2019 tarihleri arasında uygulanan ankette literatür araştırmaları sonucu edinilen teorik bilgiler ve kampüsteki öğrenci yaşantısının kalitesi ile ilişkili konular olan; kampüs tasarımı, kampüsteki eğitim yapılarının kalitesi, sosyal ve kültürel olanaklara ilişkin algıları, rekreasyon ve spor imkanları, ulaşım ile bilgi ve iletişim altyapısı ve erişim, kampüs mobilyaları ve barınma imkanları konularında beşli Likert

ölçek (1- hiç katılmıyorum, 5- tamamen katılıyorum) kullanılarak 19 adet soru içerisinde 78 adet ifade yöneltilmiştir. Yanıtlara ilişkin istatistik yazılımı (SPSS)yardımıyla açıklayıcı istatistikler üretilmiştir. Kullanıcı memnuniyetine ilişkin sonuçlar ile kampüs tasarımı kararları karşılaştırmalı bir şekilde değerlendirilmiştir.

2.1. GTÜ Çayırova Kampüsü

Gebze Teknik Üniversitesi kampüsü, 1,5 km² 'lik bir alana sahip olup içerisinde iki adet dere geçen genel olarak yeşil bir kampüs niteliği taşımaktadır (Şekil 1.). Kampüsün kuzeyinde D-100 Karayolu geçmekte, güneyde ise Marmara Denizi yer almaktadır. İstanbul'dan kampüse erişimde, farklı ulaşım alternatifleri kullanılabilir. Marmaray'a bağlı Gebze-Halkalı Banliyö tren hattı istasyonu ile belediye ve halk otobüsleri durakları, kampüs girişlerine oldukça yakın konumlarda bulunmaktadır. Kampüs, bulunduğu il sınırları içinde ise, yine çeşitli toplu ulaşım sistemleri ve bu sistemlerle bütünleşik raylı ulaşım imkanlarına sahiptir. Bu bakımdan, kampüsün hem Kocaeli hem de İstanbul için erişim olanakları oldukça güçlüdür.

Şekil 1. Gebze Teknik Üniversitesi Çayırova Kampüsü (Kaynak: GTÜ web sitesi,2020)

Kampüste yaklaşık 50 adet yapı bulunmaktadır. Bu yapılar çoğunlukla akademik birimlerdir. Bu alanlar dışında kampüste Spor Merkezi, Kapalı Yüzme Havuzu, Katı Atık Laboratuvarı, GTÜ Merkez Araştırma Laboratuvarı, Kütüphane, Dış İlişkiler Ofisi, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı, Rektörlük, Fen Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nanoteknoloji Enstitüsü, Destek Hizmetleri Koordinasyonu, Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı, Teknoloji Transfer Ofisi, Anaokulu, Öğrenci Yemekhanesi ve Personel Yemekhanesi bulunmaktadır. Öğrencilerin ders dışında kampüste vakit geçirebilecekleri kantin ve kafe, teknik malzeme ihtiyaçlarına yönelik ihtiyaçlar için de kırtasiye bulunmaktadır.

Şekil 2. GTÜ Rektörlük Binası ve çevresinden genel görünüm (Rektörlük, Öğrenci İşleri ve Yapı İşleri idari binaları) (solda) (Kaynak: GTU Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü), GTÜ kampüs alanından bir görünüm (Mimarlık Fakültesi'ne ait binalar) (sağda) (Kaynak: Yazar arşivi)

2.2. GTÜ Çayırova Kampüsü Master Planı Tasarım Kararları

GTÜ, Çayırova Kampüsü'ne ilişkin master plan hazırlıkları 20.01.2015 tarihinde başlamış, 20.03.2015 tarihinde master planın Gebze Teknik Üniversitesi Rektörü tarafından onaylanması ile kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir. Kampüs tasarımı bir uygulama projesi olarak yazarların içinde bulunduğu bir ekip tarafından gerçekleştirilmiştir. Tasarım sürecinde, tasarım ekibinin kampüsteki deneyimleri, analitik incelemeleri ve üniversite yönetimi ile yapılan görüşmeler sonucunda belirlenen ihtiyaçlar planın oluşmasında önemli yönlendiriciler olmuştur.

Üniversite Rektörü, Rektör Yardımcıları ve Yapı İşleri Daire Başkanı ile tasarım ekibinin katılımı ile 2015 yılı Ocak-Mart ayları arasında gerçekleştirilen toplantılarda GTÜ, Çayırova Kampüsünün; çağdaş kampüslerle karşılaştırıldığında sahip olduğu üstünlükler ile eksik kalan yönleri, Gebze ile kurduğu / kuramadığı ilişki, kampüs içerisindeki kullanımların yeterlilik düzeyi ve bu kullanımların mekânsal dağılımındaki dengesizlikler, kampüs içi erişimin yaya ve bisiklet kullanımına uygunluğu, kampüsteki mevcut doğal ve yapısal çevre dengesinin nasıl korunabileceği, mekânsal kaliteyi yükseltmeye yönelik örnekler gibi çok sayıda konu başlığı üzerinde durulmuştur.

Şekil 3. Gebze Teknik Üniversitesi Master Planı, 2015 (sol) ve Gebze Teknik Üniversitesi Güncel Vaziyet Planı, 2021 (sağ) (Kaynak:

GTÜ Yapı İşleri Daire Başkanlığı)

Bu toplantılarda, tasarlanacak kampüs mekânında; doğal karakterli pasif yeşil bölgelerin kullanıma elverecek şekilde düzenlenmesi, kampüs içerisinde nitelikli ancak eskimiş ve yıkılmaya yüz tutmuş yapıların restorasyonu ve yeniden işlevlendirilmesi, öğrencilerin yeme-içme ve sosyal iletişim imkanlarının artırılması, farklı parçalardan oluşan kampüsün bir arada çalışmasının sağlanması, kampüs içi barınma olanaklarının artırılması, eğitim ve idari yapılardaki mekânsal yetersizliklerin giderilmesi ile kültür merkezi/konferans salonu ihtiyacının karşılanması hedefleri ön plana çıkmıştır. GTÜ Kampüs Master Planı dört temel hedefe yönelik tasarım kararlarıyla şekillenmiştir (Şekil 4).

Şekil 4. Kampüs tasarımına yön veren ana kararlar

Kampüsün tamamını içeren bütüncül bir mekânsal sistemin oluşturulması: Üniversitenin konum açısından önemli avantajlarının başında taşıt ulaşımın önemli bağlantı kanallarından biri olan D-100 ile demiryolu hattının arasında kalan bir bölgede yer alması gelmektedir. Ancak özellikle demiryolu hattının üniversite arazisini ortadan ikiye bölüyor olmasından kaynaklanan sorunlar, ikiye ayrılmış üniversite parçalarının bütünleştirilmesi için bir mekânsal model oluşturulmasını zorunlu hale getirmiştir. Bu bağlamda; üniversitenin kuzeyinde dikey, güneyinde ise yatay olmak üzere iki önemli koridor tasarlanarak yaşam alanları düzenlenmiştir. Söz konusu yaşam alanları, yaya ve bisiklet ulaşımına öncelik tanıyan bir içerikle düzenlenmiştir.

Şekil 5. Master planda düzenlenen bisiklet yolları

Yaya ve bisiklet öncelikli bir erişim/dolaşım sisteminin tasarlanması: Üniversitenin düz ve engelsiz bir arazi üzerine yerleşik olması, yaya ve bisiklet ulaşımı için önemli imkanlar sunmaktadır. Aynı şekilde yürüme mesafesi sınırları içerisinde, yaya ve bisiklet ulaşımına ağırlık vererek, tüm alana bisikletli olarak erişmeyi sağlayan bir ulaşım sistemi düzenlenmiştir. Bisikletli ulaşımına ilişkin düzenleme iki şekilde yapılmıştır. Daha rekreatif amaçlı olarak “dolaşım güzergahı”, doğrudan erişimi amaçlayan “erişim güzergahı” şeklinde düzenlenmiştir. (Şekil 5.) Taşıt bağlantılarını sağlayan hem kuzeyde hem de güneyde iki ring sistemi düzenlenmiş ve bu şekilde “ring servisi” sistemi için güzergâh da oluşturulmuştur. Tüm bu ring sistemleri, taşıtlar için düzenlenmiş araç park yerleri ile entegre edilmiştir.

Şekil 6. GTÜ Master Plan sunumu için yapılan GTÜ kampüs alanından görünüm (Kaynak: GTÜ Yapı İşleri Daire Başkanlığı)

Kampüs kimliğinin öne çıkarıldığı dinamik bir yaşam alanı planlanması: Gebze teknik üniversitesi, Gebze ilçesindeki TÜBİTAK-MAM, Serbest Bölge, Teknoloji Geliştirme Bölgesi ve Bilişim Vadisi ile ülkemizin “yenilik üretim merkezi” olarak geliştirilen önemli bir bölge içerisinde yer almaktadır. Yakın çevresindeki üretim merkezleri ile teknoloji geliştirme merkezlerinin fazlalığı nedeniyle, kendine ait bir yaşam alanı ihtiyacı olan üniversite için aktiviteler/egitim birimleri ile zenginleştirilmiş bir promenat tasarlanmıştır. Promenatın, bir aksında yurtlarla konaklama üniteleri diğer tarafında ise kütüphane ile çarşı ortak yaşam alanlarının iki önemli çekim merkezi olarak düşünülmüştür.

Ekolojik değerlerin kampüs yaşamına aktarıldığı “sürdürülebilir kampüs” modelinin uygulanması: Sürdürülebilirlik kapsamında, üniversitenin yer aldığı arazideki doğal karakterlerin korunarak, yapılan tasarım çalışması ile geliştirilmesi hedeflenmiştir. Özellikle sık ağaçlık alanların ve doğal bitki örtüsünün korunması, kampüs içerisinden geçmekte olan derenin doğal karakterine minimum müdahaleler ile değerlendirilmesi, bölgedeki yeşil/doğal karakterin devamlılığının ve bütünlüğünün sağlanması açısından tasarım kararları içerisinde önemli yere sahiptir.

3. Kampüs Tasarımından ve Yaşantısından Memnuniyete İlişkin Bulgular

Görüşülen öğrencilerin cinsiyet, eğitim düzeyi ve öğrenci oldukları fakülterlere göre dağılımı Tablo 1.’de verilmiştir. Buna göre, görüşülen öğrencilerin büyük çoğunluğu lisans düzeyinde öğrenim görmektedir. Fakülterlere göre dağılım incelendiğinde ise, mühendislik fakültesi öğrencilerinin görüşülen kişilerin yaklaşık yarısını oluşturduğu görülmüştür. Fakülte içindeki bölüm ve öğrenci sayısı açısından mühendislik fakültesi, üniversite içinde de ağırlık oluşturmaktadır. GTÜ 2018-2019 öğretim yılında üniversite örgün eğitim programlarında 3799 lisans öğrencisi, 3272 yüksek lisans öğrencisi bulunmaktadır (GTÜ,2019).

Tablo 1. Ankete İlişkin Tanımlayıcı Veriler

Cinsiyet(%)		Eğitim (%)		Fakülte (%)	
Kadın	54,4	Lisans	92,7	Mühendislik	48,1
Erkek	45,6	Yüksek Lisans	7,3	Temel Bilimler	19,7
Toplam	100	Toplam	100	İşletme	9,8
				Mimarlık	12,3
				Yabancı Dil Hazırlık	10,1
				Toplam	100

Anket uygulamasında, kullanıcılardan kampüsü farklı alansal kullanımların yeterliliği, erişim imkanlarının yeterliliği ve genel estetik ve tasarım öğeleri konularındaki ana başlıklarda değerlendirmeleri istenmiştir. Ortalama değerler incelendiğinde, en yüksek puan verilen konuların sırasıyla eğitim alanlarının yeterliliği, idari tesis alanlarının yeterliliği ve açık alanlar ile spor alanlarına erişim olanaklarının yeterliliği olduğu görülmektedir. Kampüs içinde kullanıcılar tarafından en yetersiz bulunan kullanım ise, sosyo-kültürel alanlar olarak belirtilmiştir. 5’li Likert ölçeği

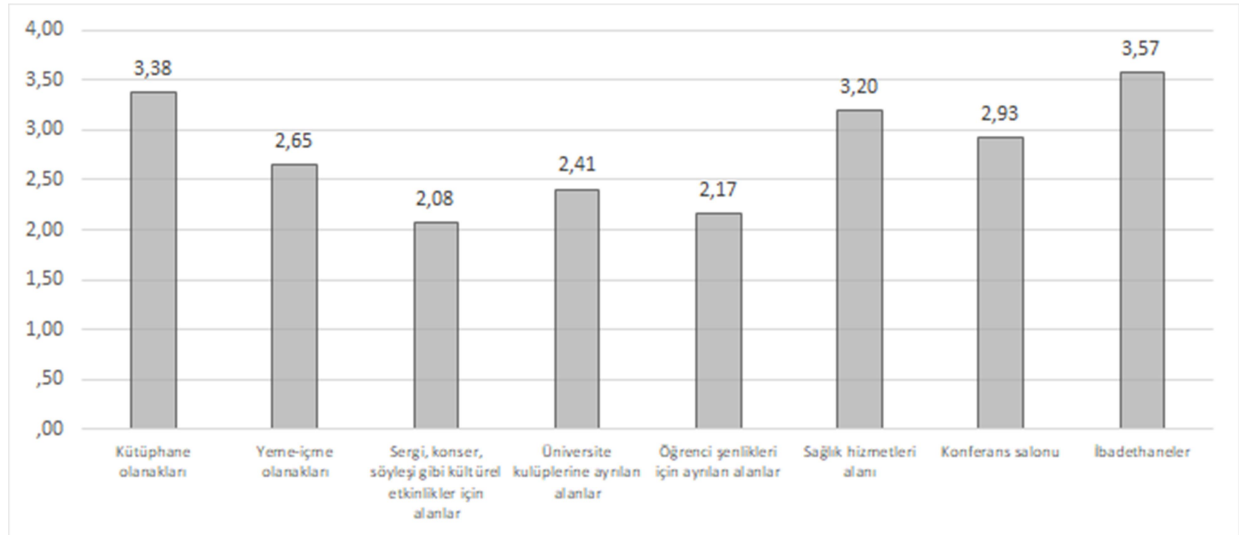
ile elde edilen değerler açısından, tüm olanaklar açısından kampüs imkânlarından ortalama memnuniyetin orta seviyede (3,26) olduğu görülmektedir (Tablo 2.).

Farklı kullanım alanlarının yeterliliği, alt başlıklara göre değerlendirildiğinde ise, sosyo-kültürel olanaklar açısından en yeterli bulunan alanların kütüphane imkanları ve ibadethaneler olduğu görülürken, yetersiz bulunan alanların ise, sergi, konser, söyleşi gibi kültürel etkinlikler için ayrılan alanlar ile, öğrenci şenlikleri için ayrılan alanlar olduğu belirtilmiştir (Tablo 2.).

Tablo 2. Kampüs Yaşantısının Çeşitli Boyutlarından Memnuniyet

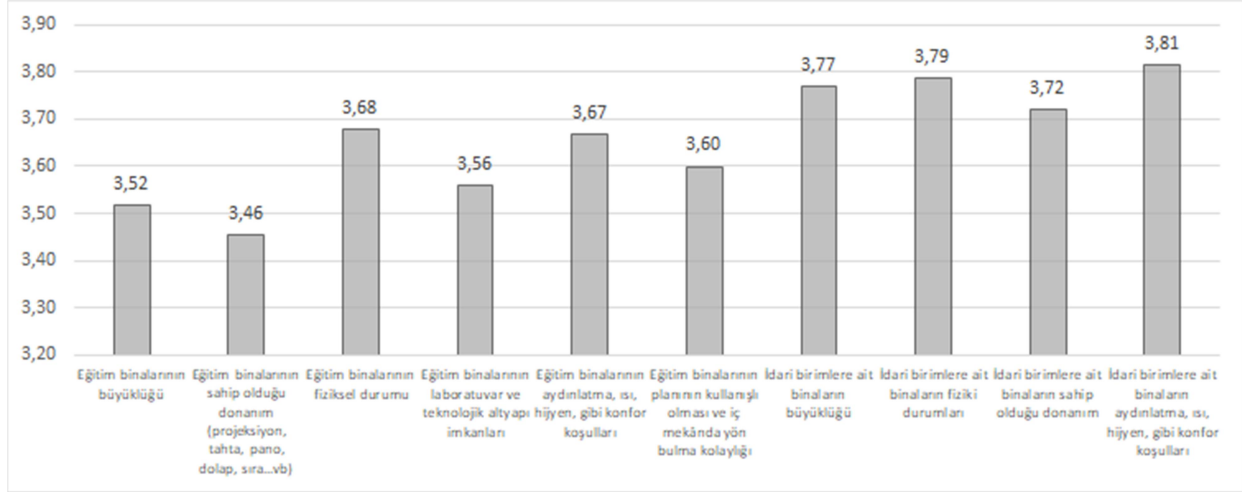
	çok zayıf/ yetersiz (1) (%)	zayıf (2) (%)	orta (3) (%)	iyi (4) (%)	çok iyi (5) (%)	TOPLAM (%)	ORTALAMA DEĞER
Sosyo kültürel alanların yeterliliğinin değerlendirilmesi	26,0	26,6	29,7	12,8	4,9	100,0	2,44
Eğitim alanları yeterliliğinin değerlendirilmesi	1,8	6,7	27,9	42,0	21,5	100,0	3,75
İdari tesis alanlarının yeterliliğinin değerlendirilmesi	2,4	9,8	31,2	41,3	15,3	100,0	3,57
Açık alanlar ve spor alanlarının yeterliliğinin değerlendirilmesi	7,0	18,3	41,3	24,2	9,2	100,0	3,10
Sosyo-kültürel alanlara erişimin değerlendirilmesi	8,3	15,6	36,9	29,6	9,6	100,0	3,17
Eğitim ve idari alanlara erişimin değerlendirilmesi	5,4	13,3	38,4	32,7	10,2	100,0	3,29
Açık alanlar ve spor alanlarına erişimin değerlendirilmesi	4,8	12,2	31,2	31,2	20,6	100,0	3,50
Kampüsün estetik ve tasarım açısından değerlendirilmesi	4,7	15,9	41,3	24,6	13,4	100,0	3,26
ORTALAMA DEĞER:							3,26

Kampüsteki sosyal iletişim ve etkinlik mekanlarının yetersizliği, GTÜ Kampüs Master Planı hazırlık sürecinde de tespit edilen bir konudur. Bu nedenle tasarımda öğrencilerin sosyal iletişim düzeylerini arttırmaya yönelik olarak öğrenci merkezi, kültür merkezi ve çarşıdan oluşan kapalı mekanların yanında, güney kampüsü kuzey-güney ve doğu-batı eksenlerinde kat eden iki promonat ve promonatlar üzerinde meydanlar ile sosyal, kültürel ve idari işlevli yapıların hemen yakınında geniş etkinlik alanları tasarlanmıştır. Ancak tasarımın onaylanmasından günümüze kadar geçen süre içerisinde kültür merkezi dışındaki öneriler henüz gerçekleşmemiştir. Öğrenci merkezinin projelendirme süreci devam etmekte, diğer yapılar ise orta vadeli yatırım programında yer almaktadır. Pandeminin hemen öncesinde yapımı tamamlanan GTÜ Kültür Merkezi ise, araştırmanın yapıldığı dönemde henüz yeterince aktiviteye ev sahipliği yapmadığı için öğrencilerin memnuniyetlerine katkısı gözlenmemiştir. Belirlenen sosyal ve kültürel alanlar içinde öğrencilerin en fazla memnuniyet duyduğu alanlar ibadethaneler ve kütüphane olurken, en düşük memnuniyet seviyesine sahip alanlar sergi, konser söyleşi gibi kültürel etkinliklere ayrılan alanlar ile öğrenci şenliklerine ayrılan alanlardır (Şekil 7.).

Şekil 7. Kampüsteki Sosyal ve Kültürel Alanların Yeterliliği

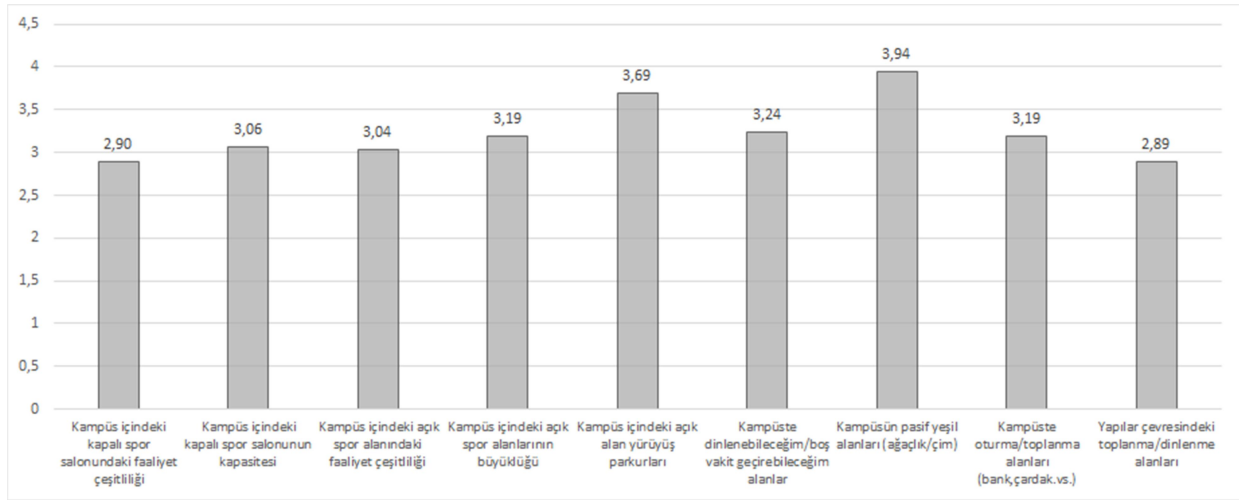
Eğitim alanları ve idari birimlerin yeterliliği açısından yapılan değerlendirmelere göre, kullanıcılar, idari yapıları, eğitim yapılarına göre daha yeterli bulmaktadır. Ortalama değerler incelendiğinde, idari birimlerin; konfor, fiziki durum ve büyüklük açısından daha yeterli seviyede bulunduğu görülmektedir. Eğitim binaları, teknik donanım ve teknolojik altyapı açısından daha zayıf bulunmakla birlikte, fiziksel durum, konfor ve plan kullanımı açısından donanım olanaklarına göre daha yeterli görülmektedir (Şekil 8.).

Şekil 8. Kampüsteki Eğitim Alanlarının Yeterliliği

Kampüs tasarımı içerisinde yeni idari alan önerisi yapılmamıştır. Çünkü öğrencilerin de yanıtlarından görülebileceği gibi idari birimler nicelik olarak yeterli gözükmemektedir. GTÜ Kampüs Master Planı'ndan bu yana geçen sürede kampüsün niceliksel sorunlarının da giderilmesi yönünde fiziki ve teknolojik sağlıklaştırma çalışmaları yapılmıştır. Buna karşın, kampüste önerilen eğitim yapılarının idari yapılara kıyasla projelendirme ve inşaa süreçlerinin çok daha yavaş bir şekilde ilerlediği görülmektedir. Her geçen gün artan bölüm kontenjanları nedeniyle kampüste birkaç yıl öncesine kadar yeterli seviyedeki derslik ve laboratuvarlar, günümüz koşullarındaki öğrenci sayısına göre yetersiz kalmaktadır. GTÜ Kampüs Master Planı'nda önerilen yeni eğitim yapıları ile mevcut yapılara yapılan ilavelerin uygulanması yönündeki gerekliliği ortaya çıkarmaktadır.

Kampüs alanı içinde yer alan açık yeşil alanlar ile spor alanlarına yönelik yapılan değerlendirmelerde, en yeterli bulunan konuların açık alan yürüyüş parkurları ile pasif yeşil alanlar olduğu görülmektedir. Yapı çevrelerinde yer alan toplanma alanları ile sportif aktivitelere yönelik çeşitlilik ise daha düşük seviyede puan verilen konular arasında yer almaktadır (Şekil 9.).

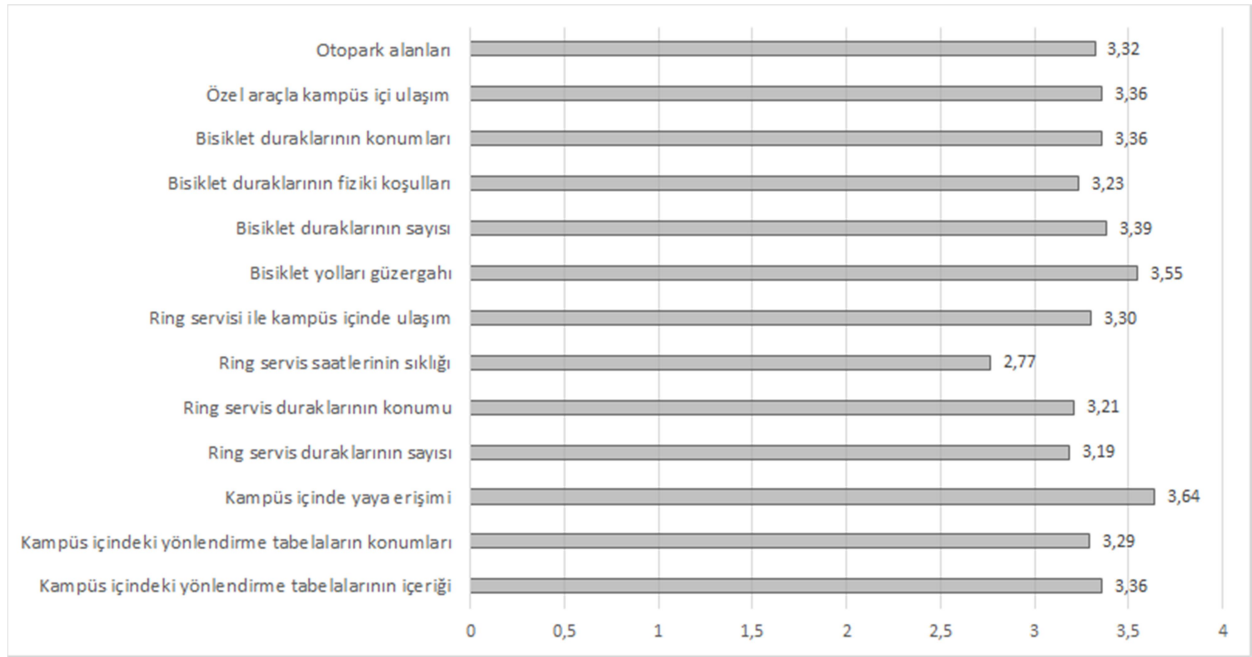
Şekil 9. Kampüsteki Açık ve Yeşil Alanların Yeterliliği

GTÜ, Çayırova Kampüsü'nün demiryolunun kuzeyindeki kısmı doğal karakteri ön planda olan, yapılı çevrenin bu doğal karakter içerisinde bir egemenlik kurmaksızın var olabildiği bir mekansal kimliğe sahiptir. Bu ayırt edici özellikler kampüs tasarımında da korunmuş ve yerleşkenin doğal karakterinde var olan sık ağaçlıklı dokusunun bulunduğu alanlar ile zemin su seviyesinin yüksek olduğu bataklık kesimi yalnızca ince yürüyüş yollarıyla pasif şekilde deneyimlenebilen alanlar olarak kampüs tasarımında bırakılmıştır. Bu anlamda hem kapalı hem açık mekân müdahalelerinin önemli bir kısmı, boş bir arazi görünümünde güney kampüste organize edilmiştir. Kampüs tasarımında yer verilen yürüyüş yolları gerçekleştirilmiş olsa da özellikle güney kampüsteki açık yeşil alan, meydan ve yürüyüş kurgusu henüz uygulanmamıştır. Yine eğitim yapıları çevresinde, ders aralarının değerlendirilebileceği boş vakit değerlendirmeye yönelik açık alanlar da henüz uygulamaya alınmamıştır.

Kampüs içindeki erişim olanakları bakımından kullanıcılar açısından en yeterli bulunan konuların, yaya erişimi ve bisiklet erişimi olduğu tespit edilmiştir. Bununla birlikte kullanıcıların ring servis saatlerinin sıklık ve konumu ile bisiklet duraklarının fiziki koşullarından daha düşük seviyede memnuniyet duydukları görülmüştür (Şekil 10.).

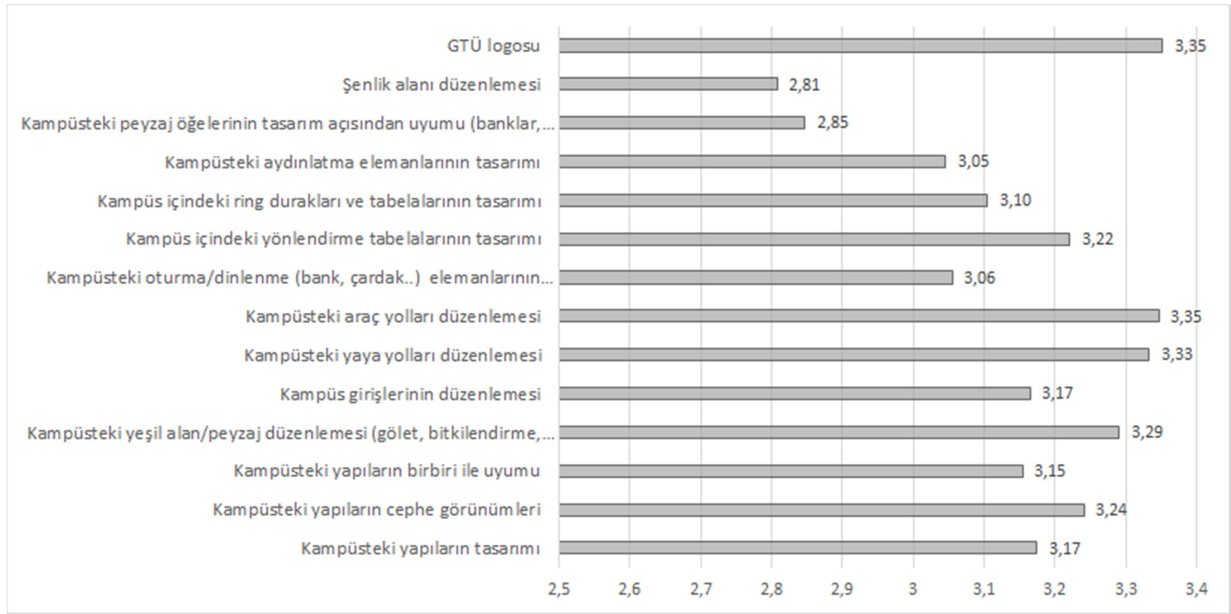
Kampüs tasarımında önem verilen yaya ve bisiklet öncelikli erişime yönelik düzenlemeler (ücretsiz bisiklet dağıtımı, otoparkların çeperde çözülmesi, bisiklet yollarının ayrılması, araç girişine yasaklı alanlar tanımlanması) üniversite yönetimince hayata geçirilmiştir. Bu kararların uygulanmasının öğrencilerin kampüs yaşantısının kalitesine yönelik algılarını olumlu etkilediği görülebilmektedir. Ring sistemine yönelik olumsuz değerlendirmelerin ise, sistemin yönetimine yönelik konuları kapsadığı ve ayarlamalar ile etkinliğinin artırılabilirliği söylenebilir.

Kampüs imajı ve tasarımına yönelik yapılan değerlendirmelere göre plan önerilerinden olan araç ve yaya yollarının düzenlenmesi ile rekreasyon alanlarının düzenlenmesi açısından orta düzeyde bir memnuniyet söz konusuysa, şenlik alanı ve sokak mobilyaları ile peyzaj öğelerinin konforu ve uyumu açısından düşük düzeyde memnuniyet duyulduğu ifade edilmiştir.

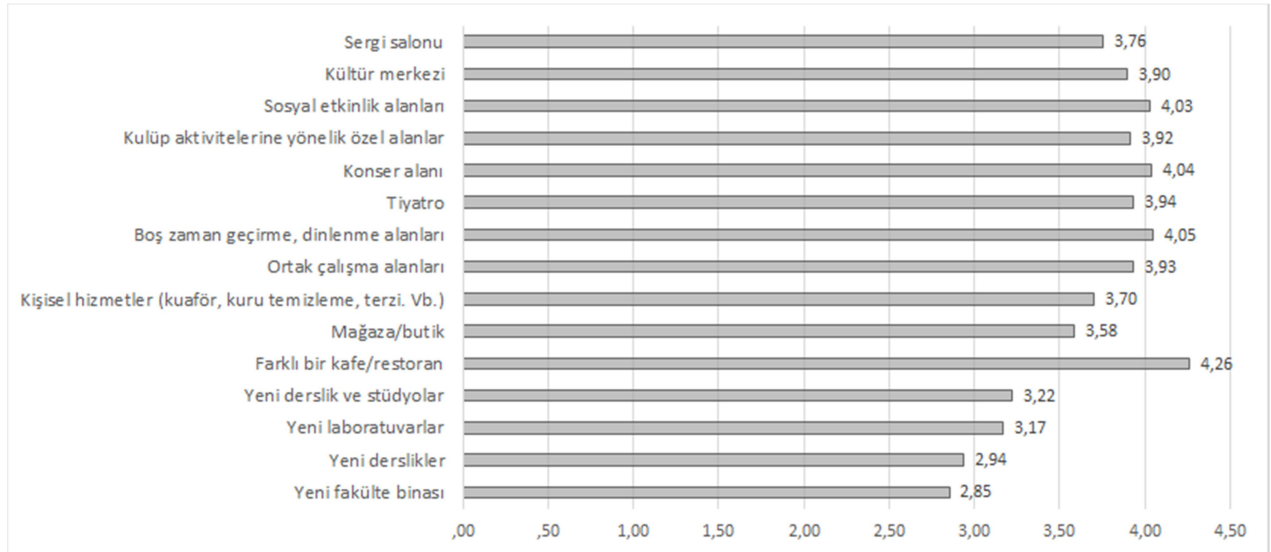
Şekil 10. Kampüs İçi Erişim Olanaklarına İlişkin Değerlendirmeler

Kampüsün kimliğine katkı sağlayacak bu konulardaki geliştirmeler için GTÜ Kampüs Master Planı'nda proje paketleri tanımlanmıştır. Bunlar kampüs girişleri, kültür merkezi, rektörlük, dere kenarı rekreasyon düzenlemeleri, sanat sokağı, açık sergi alanı, yaya allesi, meydanlar ve konaklama birimlerine yönelik proje paketleridir. Bu alt ölçekte detaylandırılması hedeflenen projeler arasında rektörlük ve kültür merkezinin projeleri ve uygulamaları tamamlanmıştır. Kampüs kuzey girişi, sanat sokağı ile dere kenarı rekreasyon düzenlemesinin projelendirme çalışmaları devam etmektedir. Diğer proje paketleriyle ilgili çalışmalara henüz başlanmamıştır. Kampüsün imaj ve tasarımına yönelik yöneltilen sorulardaki konulara yönelik memnuniyetsizlik, büyük oranda yapılar ve daha alt ölçeklerdeki tasarım kararları ve tercihlerle ilişkilidir. Bir kamu üniversitesinin kaynak yaratmada yaşadığı güçlüklerle de ilişkili olarak; kampüsteki yaya ve taşıt yollarının kesitleri, rekreatif alanlar ve sokak mobilyalarında standart elemanlar, malzemeler ve özgünlükten uzak tasarımlara yer verilmiş olması öğrencilerce olumlu bulunmamaktadır (Şekil 11.).

Şekil 11. Kampüs Tasarımı ve Kimliği

Öğrencilerden, kampüs içinde halen ihtiyaç duyulan alanları değerlendirmeleri istendiğinde, çoğunlukla sosyal ve kültürel ihtiyaçları gerçekleştirmeye yönelik mekânlara (sergi salonu, kültür merkezi, sosyal etkinlik alanları, tiyatro ve konser alanları, kulüp aktivite alanları ve boş vakit geçirme alanları vb.) talep olduğu görülmektedir. Bu mekânlar içerisinde, farklı bir kafe/restoran ihtiyacı öne çıkmaktadır. Eğitime yönelik alan taleplerinin ise (yeni derslik, laboratuvar ve fakülte binası gibi) nispeten daha düşük seviyede olduğu söylenebilir (Şekil 12).

Şekil 12. Kampüs'te En çok İhtiyaç Duyulan Kullanımlar

SONUÇ ve TARTIŞMA

Bir üniversitenin öğrencilerine idari, akademik ve rekreatif anlamda sunmuş olduğu imkanlarla somutlaşan kampüs yaşantısının kalitesi, üniversite eğitimi almış olan öğrencilerin bütün yaşam deneyimine etki eden bir bileşendir. Sosyal bilimlerin birçok disiplinine çalışma konusu edilen yaşam kalitesi çalışmalarında yaşamın bir boyutu olan eğitim ve iş yaşamı içerisinde sayılmaktadır. Üniversitenin mesleki bir eğitim sunması nedeniyle burada edinilenler, uzantısında iş yaşantısının kalitesinde de belirleyici olabilmektedir. Bireyin genç bir öğrenci olmaktan yetişkin bir

meslek sahibine geçişinde önemli bir ara yüz olarak da tarifleyebileceğimiz üniversitede bu hazırlığın mekânsal olarak da benzeşmesi, öğrencinin haftanın önemli bir kısmını geçirdiği mekânlarda yaşamına ait ihtiyaçlarını nitelikli bir şekilde karşılayabileceği olanakların sunulması gerekmektedir. Bu ihtiyaçlar bütünüün üniversiteye karşılanması için, bir anlamda kentin küçük bir prototipi olan kampüslerin mekanların birbirleriyle ilişkilerini, tasarım unsurunu, insan ölçeğini, yönetimin yatırım programını, kimlik ve tasarımı, yere özgülüğü göz önünde bulundurarak bütüncül bir içerikte tasarlanması, kampüsteki yaşantının kalitesi üzerinde doğrudan bir belirleyicidir.

GTÜ, Çayırova Kampüsü'nde eğitim görmekte olan öğrencilerin kampüs alanında gördüğü yetersizliklerin çoğunlukla, sosyal iletişim mekanlarının niteliği, niceliği ve erişilebilirliği ile ilgili olduğunu göstermektedir. Sosyal etkileşim, bireylerin ve toplumların -yaşam kalitesi üzerinde olumlu etkisi bulunan bir konu olup kentsel mekanın bu etkileşimi arttıracak şekilde tasarlanması gerektiğini vurgulayan çok sayıda çalışma bulunmaktadır (Türkoğlu ve diğ. 2008; Doi ve diğ. 2008; Marans ve Stimson, 2011; Terzi ve diğ. 2015). Yılmaz (2015), Erçevik ve Önal (2011), McFarland ve diğ (2008) ve Patel (2019) gibi yazarların teorik ve ampirik çalışmaları, üniversite çağındaki öğrenciler, akademisyenler ve diğer çalışanlar için de sosyal etkileşime olanak sağlayan mekanlara sahip yerleşkelerde bu etkileşimden memnuniyet duyan kişilerin yerleşkedeki yaşam kalitesinden memnuniyetlerinin de yüksek olduğunu göstermektedir. Gebze Teknik Üniversitesi'nin Çayırova Yerleşkesi'nde de mevcut durumda sosyal etkileşimi yükselten mekanlar olan yerleşkedeki yaşam deneyiminin kalitesini olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Özellikle öğrencilerin hem uzun dönemli sosyo-kültürel aktivitelerini sağlayacak, hem de kısa süreli ve fakülte çevresinde kurulması beklenen sosyal etkileşim alanlarının oluşmasını sağlayacak mekânsal düzenlemelere ihtiyaçları vardır. Bununla birlikte, eğitim ve öğretime yönelik yapıların donanım ve konfor gibi kullanıcı memnuniyetini etkileyen ölçütlerin yanında, büyüklük açısından da ortalamanın altında bir memnuniyete sahip olduğu görülmüştür. Araştırmalar (Yu ve Kim, 2008; Göçer ve diğ. 2018) göstermektedir ki, üniversitenin temel işlevlerinin başında gelen eğitim işlevinin yerine getirildiği eğitim yapılarının donanım ve konfor bakımından geri kalması öğrencilerin mekana bağlılıklarını azaltarak üniversite yaşantısının kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Seitz ve diğ. (2013)'ün çalışması ile benzerlik gösterecek şekilde, Çayırova Yerleşkesi'nin açık alan ve doğal peyzaj açısından zengin bir altyapıya sahip olması yerleşke yaşantısının algılanan kalitesini arttırmaktadır. Bu avantajı daha da geliştirecek çeşitli boş zaman değerlendirme mekanlarının üretilmesi öğrenmenin bir bileşeni olan "ara verme"yi kaliteli bir hale getireceği gibi, üniversite yaşamının vazgeçilmez bir parçası olan sosyal etkileşimi de destekleyerek öğrencinin üniversite sonrasındaki yaşantısındaki başarısında belirleyici bir rol oynayan iletişim ve katılım özelliklerini de güçlendirecektir.

Üniversitenin öncelikli işlevi öğrencilerin kabul edildikleri bölümlerde mesleki olarak yeterli bilgi, beceri ve yetkinlik kazanması için gereken ortam ve koşulları sağlanmasıdır. Bununla birlikte, öğrencilerin üniversitelerde meslek dışı konularda kazandıkları bilgi, beceri ve yetkinliklerin de yaşamın farklı alanlarında başarılı olmalarını sağlayabildiği, hatta üniversite yıllarında kulüpler, çalıştaylar ve sosyal etkinlikler yoluyla meslek dışı konulara ilgi duyarak kendilerine farklı kariyerler de çizebildikleri günümüzde sıkça rastladığımız bir durumdur. Bu bağlamda GTÜ Kampüsü Master Planı ile kampüs yaşantısının kalitesini arttırmaya yönelik geliştirilen mekânsal kararların, sosyal etkileşim ve boş vakit değerlendirme ile ilgili hedefleri öncelikli olmak üzere ivedilikle uygulamaya geçirilmesinin kritik önem taşıdığı görülmektedir.

Etik Standart ile Uyumluluk

Çıkar Çatışması: Yazarlar herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan eder.

Etik Kurul İzni: 25.02.2020 tarihli ULAKBİM kararı öncesinde yapılan araştırmaların sunulduğu bu makalede etik kurul iznine gerek yoktur.

Finansal Destek: Çalışma herhangi bir kurumdan finansal destek almamıştır.

KAYNAKÇA

- Abd Razak, M. Z., Utaberta, N., Abdullah, N. A. G., Tahir, M., & Che Ani, A. (2011). Sustainable Campus Design in Malaysia: An Evaluation of Student's Perception on Four Research University Campuses. In *Applied Mechanics and Materials*, Vol. 71,4313-4316). Trans Tech Publications Ltd.
- Abu-Ghazze, T. M. (1999). Communicating behavioral research to campus design: Factors affecting the perception and use of outdoor spaces at the University of Jordan. *Environment and behavior*, 31(6), 764-804.
- Aldemir, C. & Gülcan, Y. (2004). Student satisfaction in higher education. *Higher education management and policy*, 16(2), 09-122.
- Arslan, S. & Akkas, O. A. (2014). Quality of college life (QCL) of students in Turkey: Students' life satisfaction and identification. *Social Indicators Research*, 115(2), 869-884.
- Bahari, N. B., & Said, I. B. (2008). A Greenway Network for University Campus. Faculty of Built Environment, Universiti Teknologi Malaysia, Skudai, Johor, Malaysia.
- Castaldi, B. (1994). Educational facilities: Planning, modernization, and management. Allyn & Bacon (A Division of Simon & Schuster, Inc.), 160 Gould St., Needham Heights, MA 02194.
- Chang, S., Saha, N., Castro-Lacouture, D., & Yang, P. P. J. (2019). Multivariate relationships between campus design parameters and energy performance using reinforcement learning and parametric modeling. *Applied energy*, 249, 253-264.
- Crowe, S., 1979. Site Planning, Landscape Techniques, Buller and Tanner Ltd., Frume, Londra, U.K.
- Clemes, M. D., Gan, C. E., & Kao, T. H. (2008). University student satisfaction: An empirical analysis. *Journal of Marketing for Higher Education*, 17(2), 292-325.
- Coulson, J., Roberts, P., & Taylor, I. (2017). *University trends: Contemporary campus design*. Routledge.
- Çelik, A. K., & Akyol, K. (2015). Predicting Student Satisfaction with an Emphasis on Campus Recreational Sports and Cultural Facilities in a Turkish University. *International Education Studies*, 8(4), 7-22.
- Doi, K., Kii, M., & Nakanishi, H. (2008). An integrated evaluation method of accessibility, quality of life, and social interaction. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 35(6), 1098-1116.
- Diener, E., Suh, E. M., Lucas, R. E., & Smith, H. L. (1999). Subjective well-being: Three decades of progress. *Psychological bulletin*, 125(2), 276.
- Douglas, J. A., Douglas, A., Mc Clelland, R. J., & Davies, J. (2015). Understanding student satisfaction and dissatisfaction: an interpretive study in the UK higher education context. *Studies in Higher Education*, 40(2), 329-349.
- Erkman, U. (1990). Büyüme ve Gelişme Açısından Üniversite Kampüslerinde Planlama ve Tasarım Sorunları, İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.
- Erçevik, B., & Önal, F. (2011). Üniversite Kampüs Sistemlerinde Sosyal Mekan Kullanımları. *Megaron*, 6(3), 151-161.
- Erdoğan, E. (2006). Çevre ve kent estetiği. *Bartın Orman Fakültesi Dergisi*, 8(9), 68-77.
- Ertekin, M. & Çorbacı, Ö. (2010). Üniversite Kampüslerinde Peyzaj Tasarımı (Karabük Üniversitesi Peyzaj Projesi Örneği). *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 10 (1), 55-67.
- Göçer, Ö, Özbil Torun, A, Bakoviç, M. (2018). Kent dışı bir üniversite kampüsünün dış mekânlarında ısı konfor, kullanım ve mekân dizim analizi. *Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi*, 33 (3), 853-874.

- Gulwadi, G. B., Mishchenko, E. D., Hollowell, G., Alves, S., & Kennedy, M. (2019). The restorative potential of a university campus: Objective greenness and student perceptions in Turkey and the United States. *Landscape and Urban Planning*, 187, 36-46.
- Gürün, D. K. & Çınar, Ö. (2006). “Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin Avşar Yerleşke Planının İrdelenmesi”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Fen ve Mühendislik Dergisi*, 1, 9.
- Hajrasouliha, A. (2017). Campus score: Measuring university campus qualities. *Landscape and Urban Planning*, 158, 166-176.
- Hendershott, A. B., Wright, S. P., & Henderson, D. (1992). Quality of life correlates for university students. *NASPA Journal*, 30(1), 11-19.
- Härnä, S., & Julin, P. (2015). A framework for measuring student and staff satisfaction with university campus facilities. *Quality Assurance in Education*.
- Kuh, G. D. (2009). Understanding campus environments. İçinde G. S. McClellan & J. Stringer (Eds.), *The handbook of student affairs administration* (pp. 59-80) San Francisco, CA: Jossey-Bass.
- Main, B., & Hannah, G. G. (2010). *Site furnishings: a complete guide to the planning, selection and use of landscape furniture and amenities*. Hoboken, NJ: Wiley.
- Marans, R. W., & Stimson, R. (2011). An overview of quality of urban life. İçinde: Marans R., Stimson R (eds) *Investigating Quality of Urban Life. Social Indicators Research Series*, vol 45. Springer, Dordrecht.
- Kangal, A. (2009). “Üniversite yaşam kalitesi ölçeğinde psikometrik özelliklerinin incelenmesi ve Türk üniversite öğrencilerine uyarlanması”, *Yüksek Lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Antalya*.
- Lau, S. S., & Yang, F. (2009). Introducing healing gardens into a compact university campus: design natural space to create healthy and sustainable campuses. *Landscape Research*, 34(1), 55-81.
- Lee, D. J. (2008). A model of quality of college life (QCL) of students in Korea. *Social Indicators Research*, 87(2), 269-285.
- Li, X., Ni, G., & Dewancker, B. (2019). Improving the attractiveness and accessibility of campus green space for developing a sustainable university environment. *Environmental Science and Pollution Research*, 26(32), 33399-33415.
- McFarland, A. L., Waliczek, T. M., & Zajicek, J. M. (2008). The relationship between student use of campus green spaces and perceptions of quality of life. *HortTechnology*, 18(2), 232-238.
- Maidinsah, H., Sari, M. M., & Sari, M. (2016). Students' quality of university life in a public university in Malaysia. *International Journal of Education and Research*, 4(4), 493-506.
- Patel, M. (2019). *Campus Design: Assessing Outdoor Spaces at California Polytechnic State University, San Luis Obispo to Improve Student Experience*.
- Pezeshkpoor, Z. (2020). “The role of movability on campus outdoor furniture”, unpublished master's thesis, Kansas State University.
- Seitz, C. M., Reese, R. F., Strack, R. W., Frantz, S., & West, B. (2013). Identifying and improving green spaces on a college campus: A photovoice study. *Ecopsychology*, 6, 98-108.
- Sirgy, M.J., Grzeskowiak, S. & Rahtz, D. (2007), “Quality of College Life (QCL) of Students: Developing and Validating a Measure of Well-Being”, *Social Indicators Research*, 80, 343-360.

Sirgy, M. J., Lee, D. J., Grzeskowiak, S., Grace, B. Y., Webb, D., El-Hasan, K., Vega, J. J. G., Ekici, A. Johar, J.S., Krishen, A., Kangal, A., Swoboda, B., Claiborne, C. B., Maggino, F., Rahtz, D., Canton, A. & Kuruuzum, A. (2010). Quality of college life (QCL) of students: Further validation of a measure of well-being. *Social Indicators Research*, 99(3), 375-390.

Terzi, F., Türkoğlu, H. D., Bölen, F., Baran, P. K., & Salıhoğlu, T. (2015). Residents' perception of cultural activities as quality of life in Istanbul. *Social Indicators Research*, 122(1), 211-234.

Türkoğlu, H., Bölen, F., Baran, P. K., & Marans, R. W. (2008). İstanbul'da yaşam kalitesinin ölçülmesi. *İTÜDERGİSİ/a*, 7(2), 103-113.

Van Marle, K. (2018). 'Life is Not Simply Fact': Aesthetics, Atmosphere and the Neoliberal University. *Law Critique*, 29, 293-310.

Yılmaz, S. (2015). Bir Kampüs Açık Mekânın Çevresel Tasarımı: Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Binası. *Kastamonu University Journal of Forestry Faculty*, 15(2), 297-307.

Wiers-Jenssen J., Stensaker B. & Grøgaard JB. (2002). Student Satisfaction: Towards an empirical deconstruction of the concept. *Quality in Higher Education*, 8(2), 183-195.

Yu, G. B., & Kim, J. H. (2008). Testing the mediating effect of the quality of college life in the student satisfaction and student loyalty relationship. *Applied Research Quality Life*, 3, 1-21

Yu, G.B. & Lee, D.J. (2008). A Model of Quality of College Life (QCL) of Students in Korea, *Social Indicators Research*, 87, 269-285

URL: GTÜ (2019) Performans Programı Raporu.

(Web Adresi: https://www.gtu.edu.tr/Files/UserFiles/136/Raporlar/2019_Y1_Performans_Program_.pdf)

URL: GTÜ Web Sitesi (2020). Aday Öğrenci Sayfası.

(Web Adresi: <http://aday.gtu.edu.tr/>)